

LUFTFÖRORENINGAR OCH KLIMATFÖRÄNDRINGAR

- SAMVERKAN FÖR BÄSTA RESULTAT

Datum: 12-13 november 2008

Plats: Bonnierhuset, Torsgatan 21, Stockholm

Målgrupp: Forskare, miljöansvariga inom näringslivet, konsulter, miljöhandläggare på myndigheter och kommuner samt beslutsfattare och miljöorganisationer

Anmälan: Anmäl dig senast den 29 oktober. [Klicka här för anmälan.](#)

Under två intensiva dagar i november 2008 är du välkommen till en arena där forskare, myndigheter och näringsliv möts i en diskussion om den senaste kunskapen kring sambandet mellan klimat och luftföroreningar.

Det europeiska luftvårdsarbetet har varit framgångsrikt och genomförda åtgärder har medfört stora minskningar av flera skadliga utsläpp. Men det finns ytterligare steg att ta. Klimatförändringen påverkar luftföroreningarnas förekomst, spridning, och effekter. Luftföroreningarna påverkar i sin tur klimatet. Flera av de åtgärder som idag diskuteras inom såväl klimat- som luftvårdsarbetet är gemensamma, medan andra är motstridiga. Därför finns det stora vinster att hämta i samordnade åtgärder.

Tonvikten ligger på internationella processer och deras betydelse för Sverige och svenskt näringsliv. Under den första dagen ligger fokus på sambandet mellan klimat, luftföroreningar och åtgärdsstrategier. Den andra dagen ägnas åt pågående forskning och forskningsresultat bland annat med utgångspunkt från forskningsprogrammet SCARP om luftföroreningar.

Konferensen är kostnadsfri. Dock tillkommer en debiteringsavgift på 500 kronor om avanmälan sker mindre än två dagar innan första konferensdatum, d.v.s. 10 november 2008.

Huvudarrangör:

I samarbete med:

VOLVO

IVL Svenska Miljöinstitutet

PROGRAM DAG 1:

08:30 Registrering, kaffe

09:00 **Inledning**
Pernilla Ström, moderator
Tomas Käberger, generaldirektör, Energimyndigheten

Vad betyder ett ändrat klimat för luftkvaliteten i Europa?
Peringe Grennfelt, forskningschef, IVL Svenska Miljöinstitutet

Partiklar – luftföroreningar och klimatsamband.
Prof. Hans-Christian Hansson, ITM, Stockholms universitet

Luftföroreningar, hälsorisker och klimatsamband.
Prof. Göran Pershagen, Institutet för miljömedicin, Karolinska Institutet

10:30 **Paus**

10:50 **EU:s luftvårdspolitik i perspektivet av klimatmålen.**
Christer Ågren, Internationella försurningssekreteriatet

Vad gör Sverige? Svenska prioriteringar i det internationella arbetet.
Anna Engleryd, Naturvårdsverket

Hur ser industrin på utmaningarna från klimat och luftföroreningar?
Jonas Hofstedt, Senior Vice President, Powertrain Development, Scania

Diskussion under ledning av Pernilla Ström

12:00 **Lunch**

13:15 **Combined air pollution and climate change strategies. (Passet hålls på engelska).**
Experiences of the IIASA GAINS model.
Janucz Cofala, International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA)

A Swedish approach to combined control strategies.
Stefan Åström, IVL Swedish Environmental Research Insitute

Discussion led by Pernilla Ström

14:30 **Paus**

15:00 **Luftföroreningar och klimat inom transportsektorn. - Strategin för effektivare energianvändning och transporter.**
Lars Nilsson, miljödirektör, Vägverket

Förnybara drivmedel ur klimat- och luftföroreningssynpunkt.
Anders Röj, Volvo Technology AB

Lokalt luftvårdsarbete med klimatförtecken.
Ulla Hamilton, miljö- och trafikborgarråd, Stockholms stad

16:30 **Diskussion under ledning av Pernilla Ström**

Avslutning av konferensdag 1

17:30 **Buffé**

PROGRAM DAG 2:

LUFTFÖRORENINGAR – NY KUNSKAP SOM PÅVERKAR MILJÖMÅLSARBETET

Denna del av konferensen ägnas åt en fördjupning av luftvårdsfrågorna i två parallellsessioner. Den ena delen ägnas åt hälsoeffekter med tonvikt på barn och på partiklars roll. Den andra delen ägnas åt effekter på ekosystem, speciellt med inriktning mot kväve, samt utveckling och tillämpning av åtgärdsmodeller där hänsyn tas till både klimat och luftföroreningar. Båda delarna organiseras av Naturvårdsverkets forskningsprogram Ren Luft i Sverige – SCARP (www.scarp.se).

PARALLELSESSION 1 - Hälsa och partiklar

Under senare år har underlaget stärkts då det gäller hälsorisker orsakade av luftföroreningar och ett flertal studier talar för att partiklar är särskilt farliga. Flera osäkerheter finns dock i riskbedömningen, bl a betydelsen av avgaspartiklar och vägdamm för de observerade effekterna. Inte minst är det viktigt att klargöra exponeringen för olika typer av partiklar. Vid seminariet kommer nya rön om hälsorisker att presenteras och diskuteras liksom olika metoder klarlägga exponeringen för partiklar.

09:00-09:10	Inledning <i>Göran Pershagen, Karolinska Institutet</i>
09:10-09:40	Hälsorisker med luftföroreningar hos barn - Nya rön påverkar riskbedömningen <i>Tom Bellander, Stockholms läns landsting</i>
09:40-10:00	Exponering för luftföroreningar inom- och utomhus hos barn <i>Peter Molnar, Göteborgs Universitet</i>
10:00-11:20	En jämförelse av olika metoder att mäta exponering för luftföroreningar <i>Lars Modig, Umeå Universitet</i>
10:20-10:40	Diskussion
10:40-11:00	Kaffe paus
11:00-11:20	Modellering av vägdamm och avgaspartiklar - Hur påverkas riskbedömningen? <i>Christer Johansson, Stockholms stad</i>
11:20-11:40	Varför ger olika sätt att beräkna hälsorisker med luftföroreningar olika resultat? <i>H-C Hansson, Stockholms Universitet</i>
11:40-12:00	Diskussion och avslutning <i>Göran Pershagen, Karolinska Institutet</i>

PARALLELSESSION 2 - Ekosystem och åtgärdsstrategier

2a) Kväveomsättning och ekosystemeffekter

Kväve spelar en central roll i många ekosystem. Kväve främjar tillväxt och ökar förutsättningarna för kolinbindning i marken, men ett överskott av kväve innebär en risk för förändringar i markvegetationens sammansättning samt ökad risk för utlakning, vilket i sin tur bidrar till försurning och övergödning av vattenkosystem. Klimatet är viktigt för kvävet omsättning och förändringar i temperatur och nederbörd kan sannolikt påverka såväl transportmönster och nedfall som omsättning i skogsmarken. För att hantera kvävet olika roller med både positiva och negativa egenskaper krävs en god förståelse om hur kväve omsätts i våra skogsekosystem och när negativa effekter uppstår.

2b) Åtgärdsstrategier och integrerad beslutstödmodellering

Integrerade beslutstödmodeller för luftföroreningar sammanlänkar stora informationsmängder avseende utsläpp, åtgärder, åtgärdskostnader och effekter på människa och miljö. Med detta som bas kan modellen beräkna vilka åtgärder som ger största möjliga effekt till lägsta kostnad. Vanligtvis tas en rad scenarier fram och resultaten används i det internationella arbetet med EU-direktiv och hur krav på minskade utsläpp av koldioxid ska fördelas mellan olika länder.

2a) Kväveomsättning och ekosystemeffekter

9:00-9:10 **Introduktion: En översikt av kvävet miljöeffekter i skogsekosystem**
Cecilia Akselsson, Lunds Universitet

9:10-9:50 **Leder hög kvävebelastning till kväveutlakning?**
Lars Högbom, Skogforsk, Filip Moldan, IVL Svenska Miljöinstitutet, Salim Belyazid, Belyazid Consulting & Communication AB, Sofie Hellsten, IVL Svenska Miljöinstitutet

9:50-10:20 **Vilken effekt har kväve på markvegetation?**
Annika Nordin, SLU, Filip Moldan, IVL Svenska Miljöinstitutet, Salim Belyazid, Belyazid Consulting & Communication AB

10:20-10:40 **Kaffepaus**

2b) Åtgärdsstrategier och integrerad beslutstödmodellering

10:40-10:50 **Introduktion: GAINS-modellen, struktur, möjligheter och begränsningar**
John Munthe, IVL Svenska Miljöinstitutet

10:50-11:50 **Kostnadseffektiva åtgärder för luftföroreningar och växthusgaser: GAINS Sverige och åtgärder inom transportsektorn**
Lena Nerhagen, VTI, Stefan Åström, IVL Svenska Miljöinstitutet, Mohamed Belhaj, IVL Svenska Miljöinstitutet

11:50-12:00 **Summering**
Cecilia Akselsson, Lunds Universitet, John Munthe, IVL Svenska Miljöinstitutet

